

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/15923385
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK HÜLAKÜ'NÜN
TBMM 7/38497 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/38497 Gk83

SORULAR

Bingöl ili Karlıova ilçesinde, Göynük Çayı üzerinde yapılması planlanan ve Hacılar, Halifan, Kızılağaç köylerinin mera, tarım alanları ve su kaynaklarına ciddi bir şekilde zarar verecek olan "Derinçay Regülatörü ve HES, Kırma Eleme Tesisi ve Hazır Beton Santrali" projesi, Bingöl'ün en önemli su havzalarından birinin bütünlüğünü parçalayacak, tarım alanlarını kurutacak, meraları işlevsiz bırakacak ve Bingöl Ovası'nı besleyen doğal döngüyü kesintiye uğratacaktır.

ÇED süreci, dar bir proje alanı üzerinden yürütülerek havza bütünlüğü, aşağı kotlardaki köyler ve Bingöl Ovası üzerindeki etkiler kapsam dışı bırakılmıştır. Oysa Göynük Çayı boyunca planlanan projelerin birbirini besleyen ve büyüten bir zincir oluşturduğu bilinmektedir. Kırma eleme tesisi ve hazır beton santrali faaliyetleri toz, gürültü ve ağır metal kirliliği yaratacak, tarım topraklarının niteliğini bozacak, su kaynaklarını geri dönülmez biçimde kirletecektir. Bu tahribatın telafisi mümkün değildir.

Bu bağlamda;

- 1) ÇED raporunda Göynük Çayı havzası için neden havza ölçekli bir değerlendirme yapılmamıştır?
- 2) Hacılar, Halifan ve Kızılağaç köylerine ait tapulu tarım arazilerinin proje kapsamında kalması ÇED raporunda nasıl ele alınmıştır?
- 3) ÇED sürecinde köylülerin mülkiyet hakkı ve yaşam alanları hangi başlık altında değerlendirilmiştir?
- 4) Projenin Çobantaşı, Alatepe ve Elmalı köyleri üzerinden Bingöl Ovası'na uzanacak etkileri neden raporda yer almamıştır?
- 5) Su rejiminin değişmesi hâlinde yer altı sularında yaşanacak düşüş için bir izleme planı oluşturulmuş mudur?
- 6) Kırma eleme ve beton santrali faaliyetlerinin tarım topraklarına vereceği zarar hangi bilimsel verilere dayanılarak önemsiz kabul edilmiştir?
- 7) Bu projenin Bingöl Ovası'nda tarımsal üretimi sona erdirecek sonuçlar doğurması ihtimali Bakanlığınızca neden dikkate alınmamıştır?
- 8) Bakanlığınız, Göynük Çayı havzasında ekolojik çöküşe yol açacak bu proje için ÇED sürecini durdurmaya veya yeniden başlatmayı değerlendirmekte midir?

CEVAPLAR

1,5) HES projelerinin fizibilite çalışmaları projenin asıl sahibi olan DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Fizibilite Raporu'nda yıllara göre değişik işletme koşulları ve değişik inşaat çalışmalarına göre alternatifli çalışmalar yapılarak en uygulanabilir proje şekli belirlenmiştir. Derinçay Regülatörü ve HES projesi fizibilitesi DSİ Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış ve DSİ Genel Müdürlüğü ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapılarak yatırımcı firmaya projeyi yapma izni verilmektedir. Ülkemizde planlanan ve ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza başvurusu yapılan her projenin ÇED süreçlerinde seçilen alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; topografyası, batimetrik özellikleri, ulusal enerji iletim şebekelerine göre konumu, aday sahanın yer aldığı coğrafi bölge ve iklim özellikleri, karayolları ve yerleşim merkezlerine göre konumu, arkeolojik ve kültürel varlıklar ile ilişkisi, doğal koruma alanları ve milli parkla olan ilişkisi, zirai ve sanayi durumu ve aday sahanın lojistik konumu, bölgenin nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri, doğal afet durumu, tarım, turizm, toprak, su, hava ve atmosferik koşulları, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (ÇED Yönetmeliği'nin

Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi de dikkate alınarak) ve benzeri özellikleri dikkate alınarak, projeye ait dosyanın, proje kapsamında hazırlanacak olan her türlü bilgi ve dokümanın incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla; ÇED Başvuru Dosyasındaki bilgiler de göz önünde bulundurularak; ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri ile proje sahibi ve/veya temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmuş olup bahse konu komisyonda Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü) yer almaktadır.

Bu bağlamda; Derinçay Regülatörü ve HES projesinin etkileri kapsamında Bakanlığımızca gerekse İnceleme Değerlendirme Komisyon üyesi olan kurum/kuruluşlar (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İl Tarım Orman Müdürlüğü vb) tarafından detaylı bir şekilde incelenerek uygun görüş alınarak ÇED kararı verilmiştir.

2) Derinçay Regülatörü ve HES projesinin tarım alanlarına etkileri gerek Bakanlığımızca gerekse İnceleme Değerlendirme Komisyon üyesi olan kurum/kuruluşlar (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İl Tarım Orman Müdürlüğü vb) tarafından detaylı bir şekilde incelenerek uygun görüş alınarak ÇED kararı verilmektedir. Nihai ÇED Raporunda proje yüzey alanında arazinin niteliğine göre, tarım arazileri için 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu, orman nitelikli alanlar için ise 6831 Sayılı Orman Kanunu'na istinaden gerekli izinler alınmadan çalışma yapılmayacağı taahhüt altına alınmıştır.

3) Nihai ÇED Raporu "Proje için seçilen yerin konumu (proje kapsamında yer alan mevcut ve planlanan tüm proje ünitelerinin proje alanı içindeki konumlarının, ilgili İdaresince onanmış ve yürürlükteki Malatya – Elazığ - Bingöl - Tunceli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, varsa onaylı İmar Planı (1/5000 ve 1/1000) üzerinde gösterimi, ilgili plan paftasının, lejant paftası ve plan hükümleri ile birlikte ilgili idaresince "aslî gibidir" resmi kurum kaşeli olarak rapora eklenmesi; faaliyet alanının çevre düzeni planında hangi kullanım/kullanımlarda yer aldığı belirtilmesi); Proje için seçilen yerlerin mülkiyet durumu, arazi vasfı ve mevcut kullanımı," başlığı altında değerlendirilmiştir.

4) Nihai ÇED Raporu Bölüm II'de Proje Yeri ve Etkilenecek Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri başlığı altında proje için seçilen yerin çevresel özellikleri dikkate alınarak projeden etkilenecek alan belirlenmiş, projeden etkilenmesi muhtemel alan için kamu kurum ve kuruluşlarından, araştırma kurumlarından, üniversitelerden veya benzeri diğer kurumlardan temin edilen bilgilerin hangi kurumdan ve kaynaktan alındığı raporlar Nihai ÇED Raporunda yer alması sağlanmıştır.

6,7) Ülkemizde planlanan ve ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza başvurusu yapılan her projenin ÇED süreçlerinde seçilen alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; topografyası, batimetrik özellikleri, ulusal enerji iletim şebekelerine göre konumu, aday sahanın yer aldığı coğrafi bölge ve iklim özellikleri, karayolları ve yerleşim merkezlerine göre konumu, arkeolojik ve kültürel varlıklar ile ilişkisi, doğal koruma alanları ve milli parkla olan ilişkisi, zirai ve sanayi durumu ve aday sahanın lojistik konumu, bölgenin nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri, doğal afet durumu, tarım, turizm, toprak, su, hava ve atmosferik koşulları, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (ÇED Yönetmeliği'nin Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi de dikkate alınarak) ve benzeri özellikleri dikkate alınarak, projeye ait dosyanın, proje kapsamında hazırlanacak olan her türlü bilgi ve dokümanın incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla; ÇED Başvuru Dosyasındaki bilgiler de göz önünde bulundurularak; ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri ile proje sahibi ve/veya temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmuş olup bahse konu komisyonda Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü) yer almaktadır. Derinçay Regülatörü ve HES projesinin tarım alanlarına etkileri gerek Bakanlığımızca gerekse İnceleme Değerlendirme Komisyon üyesi olan kurum/kuruluşlar (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İl Tarım Orman Müdürlüğü vb) tarafından detaylı bir şekilde incelenerek uygun görüş alınarak ÇED kararı verilmiştir.

8) "Derinçay Regülatörü ve HES (Kurulu Güç:23.047 MWm / 22,355 MWe), Kırma Eleme Yıkama Tesisi ve Beton Santrali" projesi ile ilgili olarak Bakanlı ıımıza  evrimi i ÇED süreci Yönetim Sisteminden 12.04.2022 tarihinde sunulan ÇED Raporu, İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenip ve değerlendirilerek 14.01.2026 tarihli ve 8867 karar numaralı ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.